

3

Daniela Berechet
Florian Berechet
Jeana Tița
Lidia Costache

Limba și literatură română

exerciții

fișe de lucru

teste de evaluare

Editura Paralela 45

Lucrarea este elaborată conform programei școlare aprobate prin O.M.E.N nr. 5003 /02.12.2014.

Redactare: Anda Marin
Corectură: Mihaela Cosma
Machetare & tehnoredactare: Monica Bîrlodeanu
Design copertă: Mirona Pintilie
Pregătire de tipar: Marius Badea
Credite foto: Shutterstock, Pixabay, Dreamstime

Editura Paralela 45

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Limba și literatura română : exerciții, fișe de lucru, teste de evaluare :
caiet clasa a III-a/Daniela Berechet, Florian Berechet, Jeana Tița, Lidia Costache.**

- Pitești : Paralela 45, 2022

ISBN 978-973-47-3541-9

I. Berechet, Daniela
II. Berechet, Florian
III. Tița, Jeana
IV. Costache, Lidia

811.135.1
821.135.1.09

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Bulevardul Republicii, nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

www.edituraparelela45.ro

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

TESTE INIȚIALE

Testul 1

1. Desparte în silabe:

dulapuri (_____)   ghețuș (_____)
prieten (_____)   handbal (_____)

2. Completează cuvintele cu grupuri de două-trei litere:

_____ upercă   dreptun _____ or _____
ra _____ tă   li _____ an   fra _____ l

3. Alege din coloana alăturată ortograma corespunzătoare pentru enunțurile:

- _____ zi ei _____ jucat badminton.
- — Cine _____ adus cartea _____ ?
- Azi _____ mâine mergem _____ mall.
- Elvira _____ puțin _____ prăjitură.
- _____ sortiment de bomboane nu _____ vândut nimic.

într-o
într-un
dintr-o
dintr-un
sa/s-a
sau/s-au
ia/i-a

4. Scrie un bilet unui coleg de clasă, prin care îi soliciți ceva.

_____

_____

_____

_____

5. Ce semne de punctuație se impun?

- Acesta este un băiat
 Vă mulțumim am observat
 Un nume încă nu i-am dat
Să-i spun Fănică
Să-i spun Costică
Să-i dau un nume mai de soi
Aștept propuneri de la voi

(Nina Cassian, *Încurcă-lume*)

6. Se dă textul:

Atenție!

În ziua de joi, 8 octombrie, ora 17, se organizează la Clubul elevilor o selecție a băieților de 9 – 11 ani, pentru constituirea unei echipe de fotbal a orașului.

Acesta este:

- a) un bilet;   b) o felicitare;   c) un afiș.

UNITATEA 1

Utilizarea ortogramelor: ia/i-a; iau/i-au; la/l-a; va/v-a

Inițiere • Înțelegere

1. Citește cu atenție textul și observă cuvintele subliniate:

Este toamnă. Bunicul ia din livadă fructele coapte. El i-a spus nepotului că acestea sunt cele mai gustoase.

La tot pasul, frunzele ruginii se aștern ca un covor. Acest lucru l-a uimit pe nepot.

Într-un colț al livezii, veruțele iau alune și își fac provizii pentru iarna care va veni. I-au spus și ariciului să își aranjeze cămara.

V-a spus cineva că a venit toamna?

2. Notează corect în tabel cuvintele următoare, după modelul dat: școală, veni, penarul, întâlnit, ajutat, deranjat, autobuzul, primit.

ia...	i-a...	i-au...	iau...	la...	l-a...	va...	v-a...
cartea	întrebat	văzut	avionul	biblioteca	cunoscut	citi	arătat

3. Alcătuieste enunțuri cu ortogramele pereche:

Model: Aura **i-a** întrebat pe colegi dacă trebuie să **ia** cartea de matematică în ghiozdan.

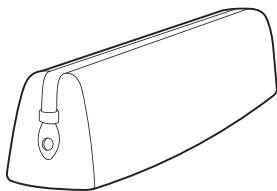

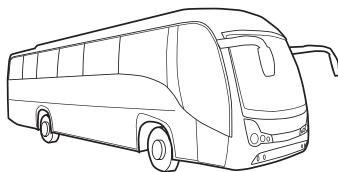
4. Compară situațiile:

- Andrei **l-a condus** pe Ianis **la aeroport**.
- Veverița Dale **i-a spus** ariciului **să ia** și el câteva alune.
- — **V-a spus** Carmina că **va veni** și Radu în excursie?
- **I-au povestit** bunicii că ei **iau** numai note bune la școală.

5. Colorează imaginea sub care toate enunțurile sunt scrise corect.

V-a veni la timp.
Eu iau penarul roz.
El nu ia spus ce îl supără.

La munte ninge.
El ia autobuzul.
V-a povestit ce a pățit?

Nu la văzut pe fratele lui.
Ia plăcut tortul.
I-au cântat multe colinde.

Ce trebuie să știi

• la școală/ **l** - a văzut

↓
indică direcția

• ia cartea/ **i** - a spus

↓
a lua

• iau flori/ **i** - au ajutat

↓
a lua

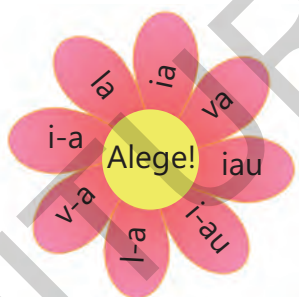
• va veni/ **v** - a corectat

↓
în viitor

6. Taie forma incorectă!

- Vulpea **la/l-a** poftit pe cocor **la/l-a** masă.
- El **i-a/ia** spus că o să **i-a/ia** o notă bună la test.
- Cred că **va/v-a** spus că nu **va/v-a** veni prea repede acasă.
- I-au/Iau** spus abia ieri că nu **iau/i-au** multe veste de salvare pentru bazin.

Învățăm prin joc

Veriga slabă!

Jocul se desfășoară în lanț. Fiecare elev va alcătui un enunț cu ortograma corespunzătoare unei petale.

Cel care nu folosește corect ortograma în enunț iese din joc.

Consolidare • Aplicare și exersare

1. Transformă după model cuvintele subliniate:

Model: Carmina îi oferă o bomboană. → Carmina i-a oferit o bomboană.

Sabina îi spune o poveste. _____

Marius îi răspunde la scrisoare. _____

2. Alege și completează!

iau

V-a

va

I-au

La

i-a

_____ munte a început să ningă.

Mama _____ împletit fetei codițele.

Iepurii și căprioara _____ nuci coapte.

Nu _____ fi soare astăzi.

_____ spus de concurs?

_____ atras atenția de nenumărate ori.

3. Citește atent enunțurile de mai jos:

Când _____ trimis părinții la învățătură, ulița _____ întovărășit până la colț; mai mult nu putea. De acolo _____ privit o clipă și _____ întors spre casă, lăsându-l singur.

(Ionel Teodoreanu, *Ulița copilăriei*)

Formele omise sunt, în ordine, în seria:

a) I-a, I-a, I-a, s-a;

b) I-au, s-a, I-a, Ia;

c) I-au, I-a, I-a, s-a;

d) I-au, Ia, I-a, sa.

4. Taie cu o linie varianta incorectă!

Va
V-a
fi frumos la munte.

Ce
va
v-a
spus Ioana despre revistă?

Laura
va
v-a
scrie o compunere despre iarnă.

5. Formulează propoziții cu fiecare dintre ortogramele de mai jos:

6. Lucrăm în echipă!

Eu completez întrebările!

Î: Unde I-a _____ ?
Î: Ce i-au spus _____ ?
Î: Va merge _____ ?
Î: La ce școală _____ ?
Î: V-a spus _____ ?

Eu ofer răspunsurile!

R: _____
R: _____
R: _____
R: _____
R: _____

7. Enunțul scris incorect este:

- a) L-a așteptat la aeroport și apoi l-a condus la hotel.
- b) I-au plăcut atât de mult prăjiturile, încât bunicața ia dat și la pachet.
- c) Dacă iau numai note mari, iau și premiu.
- d) Copiii nu i-au povestit nimic mamei despre noul coleg de clasă.

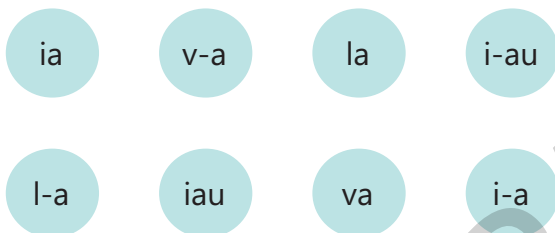
8.

Găsește și tu 3 exemple în care ortogramele de mai sus să fie în același enunț.

Exemplu: L-a căutat de nenumărate ori la școală.

9. Completează enunțurile cu ortograma potrivită.

_____ dus la muzeu.

_____ văzut în parc.

Aris _____ doar note bune.

_____ oferit mamei ghiociei.

El _____ așteptat la gară.

Nu vine _____ serbare.

Nu _____ veni mâine.

Eu _____ tortul de la cofetărie.

10. Șotronul... cu surprize

1 Subliniază ortogramele din enunțul:

Veverița-Rița i-a oferit vecinei sale alune, iar pe Aricel l-a ajutat să ajungă repede la școala din poiană.

2 Scrie un enunț în care să folosești ortograma **i-a**.

_____

_____

_____

3 Încercuiește varianta corectă:

- **va/v-a** merge
- **i-au/iau** spus

4 Corect sau incorect?

- i-a spus
- va ales
- iau plăcintă

5 Scrie în caiet un bilet colegei/colegului de bancă. Folosește cel puțin una dintre ortogramele studiate.

4. Alege întrebarea corespunzătoare răspunsului:

— *Pesemne am să mor,
După un drum atât de lung,
Aici, pe țărmul Syrthelor.*

- a) Cu cine s-a jucat Apolodor pe țărmul Syrthelor?
- b) Ce i-a promis cămila Suzi lui Apolodor?
- c) De ce se temea Apolodor?

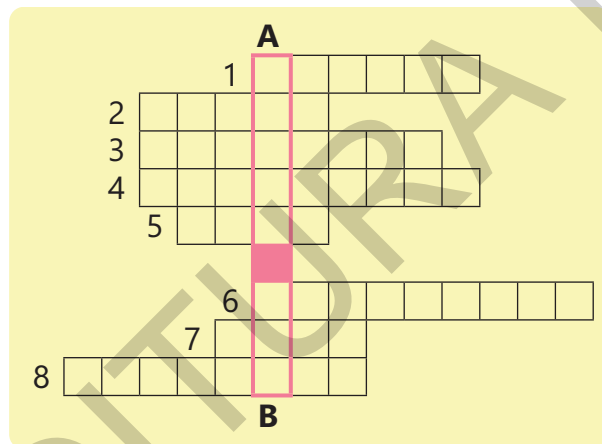
5. Ai răspunsul: *Te duce tanti către sud...* . Formulează o întrebare potrivită.

Ce trebuie să știi

- Atât **întrebările**, cât și **răspunsurile** trebuie să fie corecte, clare și precise.
- Prin întrebări poți solicita:
  - a) informații;
  - b) păreri sau concluzii.

Învățăm prin joc

Verticala **A–B** indică mediul de viață al pinguinilor.

1. Cum jelea Apolodor? — Să-i... de milă.
2. Ce voce interpreta el în cor?
3. Cine este din Labrador?
4. În ce oraș avea cămila o soră?
5. Din ce cauză o durea inima pe cămilă?
6. Care este numele țărmului unde ajunsese Apolodor?
7. Cum se numea sora cămilei?
8. De unde era pinguinul Apolodor?

6. Imaginează-ți că, în locul cămilei, Apolodor te-a întâlnit pe tine. Ce întrebări i-ai adresa?

Consolidare • Aplicare și exersare

Citește cu atenție textul, apoi răspunde cerințelor:

A fost odată un pescar care locuia împreună cu nevasta lui într-o colibă veche pe malul mării. Pescarul mergea în fiecare zi pe mare și pescuia ceasuri în șir. Într-o zi, pe când stătea așa și se tot uita în apa limpede, undița coborî mai adânc și, când trase de ea, scoase afară un calcan mare. Peștele îi spuse:

— Ascultă-mi rugămintea, pescarule! Dăruiește-mi viața, căci nu sunt un calcan obișnuit, ci un prinț fermecat. Nu te va ajuta cu nimic dacă mă vei omorî. Nici măcar nu-ți va plăcea gustul meu. Te rog, dă-mi drumul și lasă-mă să înot în mare.

— Nu trebuie să mă rogi atât, spuse bărbatul. Cum să nu dau drumul unui pește care poate să vorbească?

Spunând acestea, pescarul îi dădu drumul peștelui înapoi în apă, iar acesta înotă spre adâncuri, lăsând în urmă o dâră de sânge. Când ajunse acasă, femeia îl întrebă:

— Nu ai prins nimic astăzi?

— Nu, spuse bărbatul. De fapt, am prins un calcan care spunea că este un prinț fermecat și i-am dat drumul.

— Cum?! I-ai dat drumul fără să-i fi spus o dorință? întrebă femeia.

— Da, răspunse el. Ce să-mi doresc?

— Vai, e atât de greu să trăim în coliba asta! E așa de murdară și de urât mirositoare! Puteai să-ți dorești să avem și noi o casă, fie chiar și una mică. Mergi înapoi, acolo unde i-ai dat drumul, și strigă-l. Spune-i că ne-am dori și noi o căsuță. Sigur ne va îndeplini dorința.

— Ei, spuse bărbatul. La ce să mă mai duc? Crezi că îl mai găsesc?

— Tu l-ai prins și i-ai dat drumul. Dacă îl vei striga, sigur va veni și ne va ajuta. Grăbește-te!
(Frații Grimm, *Pescarul și nevasta lui*)

1. Unde locuia pescarul?

---

2. Ce dorințe și-a exprimat calcanul prins în undiță?

---

3. Care a fost motivul eliberării peștelui?

---

4. Subliniază, pe text, răspunsul la întrebarea:

— *Nu ai prins nimic astăzi?*

5. Completează spațiul cu întrebarea corespunzătoare răspunsului de mai jos:

— *Da, răspunse el. Ce să-mi doresc?*

6. Femeia l-a îndemnat pe bărbat să găsească peștele pentru a-i cere să-i îndeplinească o dorință. Care era aceea?

7. Turnirul întrebărilor

Formulează cât mai multe întrebări prin care soliciți:

- a) informații din textul prezentat;   b) păreri/concluzii.

8. Imaginează-ți că ești pescarul norocos. Văzând că peștele poate vorbi, ce întrebări i-ai adresa? Folosește-te de cuvintele din casete.

Cine?

De ce?

Când?

Cum?

Unde?

Ce?

9. Răspunde, printr-un desen, la întrebarea: *Ce dorință personală i-ai cere peștelui?*

10. Construieste scurte dialoguri în situațiile:

- a) Te afli la biblioteca orășenească. Soliciti respectuos o carte.
b) Tocmai ai ajuns la medicul stomatolog. Îl saluți.
c) Îți dorești să cumperi căpșuni. Ești lângă vânzătoare.

11. Vacanța de Paște s-a sfârșit. Îți revezi colegii. Adresați-vă întrebări.

CUPRINS

TESTE INIȚIALE

Testul 1.....	3
Testul 2.....	4
Testul 3.....	5
Testul 4.....	7

UNITATEA 1

Utilizarea ortogramelor: ia/i-a; iau/i-au; la/l-a; va/v-a.....	9
Utilizarea ortogramelor: neam/ne-am; nea/ne-a; ceai/ce-ai; săi/să-i	13

Recapitulare	17
---------------------------	-----------

Evaluare	18
-----------------------	-----------

Semnele de punctuație — • ? , ! :	19
--	----

Ghilimelele („...”) și punctele de suspensie [...].....	23
--	----

Cratima.....	25
--------------	----

Recapitulare	27
---------------------------	-----------

Evaluare	28
-----------------------	-----------

UNITATEA 2

Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.....	29
--	----

Recapitulare	32
---------------------------	-----------

Evaluare	33
-----------------------	-----------

UNITATEA 3

Textul.....	34
Textul literar.....	39
Textul narativ.....	46
Textul narativ – personaje.....	48
Textul în versuri.....	51

Recapitulare	55
---------------------------	-----------

Evaluare	56
-----------------------	-----------

UNITATEA 4

Textul nonliterar.....	57
Afișul.....	60
Fluturaș.....	64

Cartea poștală. Invitația.....	67
--------------------------------	----

Jurnalul.....	69
---------------	----

UNITATEA 5

Formularea de întrebări și răspunsuri.....	72
--	----

Alcătuirea unui text după un plan de idei.....	76
--	----

Descrierea de obiecte, ființe din universul imediat.....	79
---	----

Povestirea unor întâmplări imaginate sau trăite.....	88
---	----

UNITATEA 6

Substantivul.....	92
-------------------	----

Felul substantivelor.....	96
---------------------------	----

Numărul substantivelor.....	100
-----------------------------	-----

Genul substantivelor.....	104
---------------------------	-----

Recapitulare	108
---------------------------	------------

Evaluare	109
-----------------------	------------

Adjectivul calificativ.....	110
-----------------------------	-----

Acordul adjectivului cu substantivul. Ortografia adjectivelor.....	115
---	-----

Recapitulare	118
---------------------------	------------

Evaluare	120
-----------------------	------------

Pronumele personal.....	121
-------------------------	-----

Recapitulare	124
---------------------------	------------

Evaluare	125
-----------------------	------------

Verbul.....	126
-------------	-----

Numărul verbului.....	131
-----------------------	-----

Recapitulare	135
---------------------------	------------

Evaluare	136
-----------------------	------------

Test rapid de verificare a cunoștințelor despre părțile de vorbire.....	137
--	-----

TESTE FINALE

Testul 1.....	138
---------------	-----

Testul 2.....	139
---------------	-----

Testul 3.....	140
---------------	-----

Testul 4.....	141
---------------	-----

FIȘE DE AUTOEVALUARE